

Academia Română. Semnul reconcilierii româno-maghiare:

Celebrarea comună a Centenarului

urmăre din pagina 1

...se arată într-un document publicat pe site-ul instituției și semnat de Biroul Prezidiului Academiei.

„Academia Română năzuiește și va face tot ce îi este în putință ca anul Centenarului să nu devină nici prilej de vrajbă, nici prilej de tensiuni etnice. Cel mai clar semn al reconcilierii româno-maghiare adevărate, nu formale, ar fi o sărbătorire comună, la cel mai înalt nivel politic și diplomatic - București-Budapesta - a Centenarului românesc. Suntem conștienți însă că nu ne putem bucura cu toții la fel în 2018. Dar bucuria unora și tristețile altora nu trebuie transformate în instrumente de luptă politică. Este vorba, în primul rând, despre respect reciproc. Marele istoric Nicolae Iorga a știut asta cel mai bine atunci când scria, în anii interbelici: «Din suflet compătimim pe unguri, ale căror calități de rasă suntem în stare a le prețui, pentru cumplita nenorocire la care i-au adus defecte tot atât de însemnate și neputința de a se conduce în momente de criză. Și, oricât ar fi fost de firesc ca la București să se facă demonstrație pentru triumful final al unei oștiri așa de încercate, care e cea mai mare iubire și mândrie a noastră, n-a stat în intenția noastră să ofensăm suferința. (...) Și am dori ca prin aceasta să fim și provocatorii acelui reviriment în spirite, care ar reda operei comune a civilizației moderne pe un popor maghiar rațional, fără nimic din acel imperialism copleșitor pentru alții, care exclude până acum pe unguri de la orice colaborație folositoare», se arată în același document.

Despre România de mâine

Forul cultural și științific vorbește despre obligația sa morală și profesională de a celebra anul Centenarului, care „nu este și nu trebuie să fie exclusiv despre trecut”, ci și „despre prezentul României și despre viitorul ei”. „Centenarul este un bun prilej de a discuta despre România, România pe care am moștenit-o de la bunicii noștri, România pe care o construim noi astăzi și România pe care o vom lăsa moștenire copiilor și nepoților noștri”, explică Academia.

„1 Decembrie 1918 este un bun prilej de a ne bucura împreună, toți românii, indiferent unde se află ei astăzi, de succesul unui proiect politic și de omagiere a promotorilor săi (...) Începând cu anii '30 ai secolului trecut, România a urmat o evoluție ascendentă

Aula Academiei Române

în dezvoltarea ei socio-economică, dar tocmai când aștepta să culegă fructele efortului politico-economic depus în favoarea Unirii Unire, a fost brutal împiedicată de război și, ulterior, de ocupația sovietică - ambele au surpat cel mai mare proiect statal pe care România modernă l-a avut vreodată. Dar prin succesul lui 1 Decembrie 1918, românii trebuie să înțeleagă că nici în «gena românească», nici în «psihologia poporului român», nici în geografia sau religia lui nu este înscrisă vreo fatalitate a eșecului și a înfrângerii», se mai arată în document.

„1 Decembrie 1918 este semnul explicit al faptului că pentru eșcurile de astăzi nu putem da vina decât pe noi înșine. Centenarul ne reamintește, intempestiv, că nu avem, în realitate, nicio scuză», potrivit Academiei, care adaugă că „va deveni unul dintre forurile cele mai active în a găzdui și organiza dezbateri pe această temă (...) dar nu va deveni vehiculul prin care și acoperișul sub care, sub pretextul relativismului total, totul se va pune în discuție. Nu totul este discutabil, nu totul este «de discutat»”.

Pericole la est și la vest

„O televiziune de la estul României ne îndeamnă de fiecare dată, sub camuflajul sloganului ei insidios - «Ask more!» («Întrebă mai mult!») - să punem totul în discuție și sub semnul întrebării - mai ales apartenența noastră la UE, apartenența la NATO sau parteneriatul strategic cu America. Nu e vorba însă despre nicio discuție critică, ci despre un proiect politic și geopolitic explicit. Același slogan îl promovează și unii din vestul României, care ne sugerează tot mai insistent, în

anul Centenarului, să punem în discuție premisele și fundamentele acestuia - mai exact, 1 Decembrie 1918 și Tratatul de la Trianon. Strategia e clasică: ni se cere să acceptăm a dezbateri oficială, pentru a arăta lumii că ar exista o problemă de dezbătut. Și dacă există o problemă, ea trebuie „rezolvată”, evident în alți termeni decât cei de atunci. România nu are însă nicio problemă: nici cu 1 Decembrie 1918 nici cu Tratatul de la Trianon, nici cu vecinii săi, nici cu minoritățile care trăiesc pe teritoriul României. În aceste condiții, o asemenea „discuție” nu poate exista și nu va fi admisă. Pentru că nu despre o discuție onestă și inocentă este vorba, ci despre pretextul unei insidioase campanii de relativizare a întreg contextului Primului Război Mondial care, pentru români, a fost Războiul de Întregire. Tratatul de la Trianon, democrația liberală, principiile wilsoniene care au stat la baza reconstrucției europene, pax americana sunt pentru România reperele esențiale ale devenirii ei ulterioare», potrivit aceluiași document.

Ilberalismul încurajează iredentismul

„Academia Română constată că aceste invitații la „dialog”, care se întesesc pe toate canalele, și dinspre Est și dinspre Vest, vin din partea unora care astăzi propovăduiesc pe față ilberalismul și sunt în prima linie a contestării normelor de funcționare a Uniunii Europene. Nu poți fi ilberal intransigent la tine acasă și să te transformi, credibil, în „liberal” atunci când ești în afara frontierelor tale. Nu poți promova ilberalismul la Moscova sau Budapesta și „liberalis-

mul” la București. Regimurile iliberale care se întesesc în preajma României, și la Est și la Vest, devin tot mai vizibile în lumina Centenarului, căci unele dintre cele mai nocive consecințe ale războiului mondial au fost regimurile (inițial) iliberale care, ulterior, s-au transformat, nefast și explicit, în regimuri fasciste și naziste. Acestea, alături de omologul lor sovietic/comunist, au fost năpastele secolului XX și nu vrem să le mai vedem niciodată”, spun autorii documentului.

„Ilberalismul încurajează astăzi iredentismul. Pe de-o parte, ideologic, forțează false „dezbateri” menite să pună sub semnul întrebării ordinea europeană post-imperială și post-Trianon, pe de alta, politic, încearcă să impună forme de reorganizare a statului român, forme fără relevanță europeană, și să declanșeze „referendumuri” pentru a pune pe harta separatismelor potențiale ale Europei și regiunea noastră, inclusiv sau în primul rând România. Academia Română, așa cum a făcut-o de fiecare dată, respinge asemenea abordări. Nu poate fi vorba despre tensiuni sau confruntări interetnice într-o Românie care, din acest punct de vedere, este model în regiune și dincolo de ea. Într-o Românie care a făcut Unirea cea Mare de la 1 Decembrie 1918 fără să existe niciun război civil sau confruntare violentă pe teritoriul Transilvaniei. Românii, maghiarii sau germanii nu s-au luptat în 1918 pentru sau contra Unirii. Pentru cei care astăzi vor să pescuiesc în ape tulburi, lecția istorică a Unirii și a consensului supraetnic de atunci este mai vie ca oricând”, se mai arată în scrisoarea publicată pe site-ul Academiei.

■ R.C.

Agenda politică

Legea mirosurilor, depusă la Senat

Proiectul demarat de USR privind o lege a mirosurilor a fost înregistrat la Senat la finalul lunii decembrie, urmând să fie dezbătut în comisiile de specialitate, după care va fi supus la vot.

Într-un comunicat de presă transmis vineri, deputatul USR de Bihor, Silviu Dehelean, anunță că, la peste jumătate de an de la data de la care a demarat procedura de consultare și de dezbateri pe marginea proiectului pentru o lege a mirosurilor, precum și de dezbateri pe care a organizat-o în Sala Mare a Primăriei Oradea pe marginea subiectului, inițiativa legislativă a intrat în procedură parlamentară vineri, 22 decembrie, urmând să fie dezbătută în comisiile de specialitate, după care va ajunge pe masa deputaților și senatorilor pentru adoptare. „Acest proiect are o importanță deosebită pentru USR Bihor deoarece este unul dintre subiectele asumate de filiala noastră și care a fost în centrul multor activități pe care le-am desfășurat. Adoptarea unei legi a mirosurilor poate rezolva problema cu care se confruntă mulți orădeni, cât și alți bihoreni din Sintandrei, Marghita etc.”, se precizează în comunicat. Prin Legea mirosurilor, se reglementează obligativitatea unui Plan de gestionare a disconfortului olfactiv, care va cuprinde măsurile necesare pentru prevenirea și diminuarea disconfortului și care va face parte din autorizația de mediu. „Nerespectarea Planului va putea atrage inclusiv suspendarea temporară sau definitivă a activității generatoare de disconfort olfactiv”, se prevede în proiectul de act normativ. Mai mult, autoritățile administrației publice locale vor avea obligația să reglementeze, inclusiv prin interzicerea permanentă sau temporară, desfășurarea activităților generatoare de mirosuri în zonele de locuit, recreere, odihnă, tratament și agrement și să controleze, preventiv și la sesizarea publicului, activitățile care nu se supun reglementării din punct de vedere al protecției mediului.

„UDMR să iasă de la guvernare”

Președintele Consiliului Național al Maghiarilor din Transilvania (CNMT), eurodeputatul Tokes Laszlo, cere UDMR ca, în cazul în care premierul Mihai Tudose nu demisionează din funcție în urma declarației privind steagul secuiesc, să suspende, în 24 ore, colaborarea cu partidele de guvernământ.

Potrivit unui comunicat al lui Tokes Laszlo transmis, vineri, nici dacă premierul României și-ar cere scuze și nici dacă ar retracta cele spuse, nu e suficient, doar imediata lui demisie ar mai ameliora situația. „Partidele maghiare din România și-au formulat sub auspiciul oportunității punctul de vedere comun privind chestiunea autonomiei maghiare din Ardeal. După acest moment a venit ca un duș rece nechibzuita declarație dezaprobată a primului ministru român Mihai Tudose, în care, de la autonomie, a ajuns direct la spânzurarea acelor maghiari/secui care se fac răspunzători de arborarea drapelului secuiesc. (...) Nici scuzele de rigoare, nici retractarea celor spuse nu l-ar scuti pe primul ministru, doar imediata lui demisie ar mai ameliora cumva situația. Salutând declarația de protest al UDMR, îi solicit președintelui Hunor Kelemen ca, în cazul întâzierii demisiei lui Mihai Tudose, să suspende în 24 ore colaborarea parlamentară cu partidele de guvernământ”, se arată în documentul citat.

Tokes a subliniat că reprezentanții partidelor maghiare și europarlamentarii trebuie să protesteze pe lângă forurile europene împotriva celor întâmplate.

■ R.C.